

Sammanställning förfrågan om arbete med/erfarenhet av hållbarhetsanalyser inför beslut – Glokala Sverige

Frida Gothnier Leander, Hållbarhetsstrateg, Malmö stad, frida.leander@malmo.se

Malmö

Beslut fattades av kommunfullmäktige den 4 februari 2021:

- 1) Kommunfullmäktige anser Måns Bergers (MP) yrkande om att ge samtliga nämnder i uppdrag att genomföra en hållbarhetsanalys inför samtliga nämndsbeslut vara besvarat med hänvisning till vad som redovisas i ärendet.
- 2) Kommunfullmäktige bifaller Måns Bergers (MP) andra yrkande och ger kommunstyrelsen i uppdrag att stödja övriga nämnder i framtagandet av en modell för hållbarhetsanalyser.

Tjänsteskrivelse:

<https://motenmedborgarportal.malmo.se/welcome-sv/namnder-styrelser/kommunfullmaktige/mote-2021-02-04/agenda/g-tjansteskrivelse-ksau-201214-motion-av-mans-berger-mp-om-hallbarhetsanalys-infor-alla-beslutpdf?downloadMode=open>

För beslut och samtliga handlingar i frågan:

<https://motenmedborgarportal.malmo.se/committees/kommunfullmaktige/mote-2021-02-04>

Falkenberg

Emma Eriksson Emma.Eriksson@falkenberg.se

Vi är bara precis i starten och letar lite exempel (jag blev tipsad om att se hur långt ni kommit). Vi planerar att ta fram ett verktyg under hösten. Falkenbergs kommun har beslutat att skapa ett verktyg som ska användas på alla beslut som påverkar minst 500 personer och/eller kostar 500 000 kr eller mer. I nuläget planerar vi skapa en checklista angående Agenda 2030 som ger poäng och därefter utslag i ett soldiagram. Vi får lite se var vi hamnar.

Håbo

Anna Atterlöf Anna.Atterlof@habo.se

Jag såg din fråga och jag är intresserad av vilka svar du får in. Detta är även något som diskuteras i Håbo. Och jag tar gärna del av andras tankar och erfarenheter. Just nu är det bara de ekonomiska konsekvenserna som ska analyseras i tjänsteskrivelserna i Håbo. Det har önskats att även ekologiska och sociala konsekvenser finns med. Men som sagt detta är inget som finns ännu. Vi håller på att ta fram en hållbarhetsstrategi utifrån de globala målen och där har inriktningar tagits fram utifrån de tre hållbarhetsdimensionerna så jag kan tänka mig att det kan utformas på något liknande sätt och att hänvisning och beskrivning av hur analysen ska gå till är utifrån hållbarhetsstrategin. Min plan är att hållbarhetsstrategin tas upp för antagande så tas även ett beslut om att lägga in att analyser för samtliga hållbarhetsdimensioner utifrån hållbarhetsstrategin i samtliga beslut ska göras.

Håbo är med i Sveriges Ekokommuner och då kom även detta upp. Värmdö kommun berättade hur de gör. Jag fick även ett exempel på hur en tjänsteskrivelse ser ut från dem. De har med under bedömning; ekonomiska konsekvenser, konsekvenser för näringslivet, konsekvenser för miljön, konsekvenser för medborgare, konsekvenser för barn.

Hudiksvall

[Hållbarhetsanalys - Region Gävleborg \(regiongavleborg.se\)](https://regiongavleborg.se)

Kungsbacka

Patrick Migas patrick.migas@kungsbacka.se

Kungsbacka kommun har testat sig fram med lite olika lösningar och nu diskuterar vi en mera ambitiös ”helhetslösning”.

Vi har ofta utgått från våra lokala prioriteringar, låtit specialister inom organisationen göra konsekvensbedömningar, sammanvägt synpunkterna och sedan använt olika typer av ”rosor” för att visualisera den samlade bedömningen. Så har vi inte jobbat inför alla beslut men inför många stora beslut och definitivt inom många samhällsbyggnadsbeslut. Här är två exempel, den första på kommunövergripande nivå utifrån kommunfullmäktiges mål, och den andra på nämndnivå utifrån hållbarhetsprioriteringar.

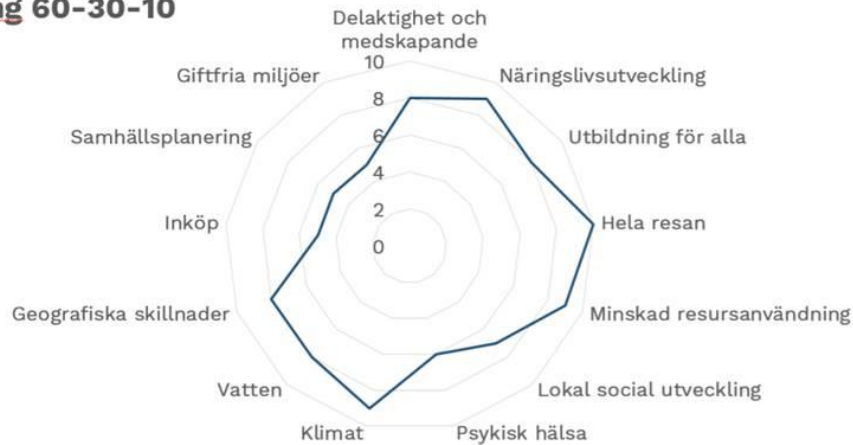
Hållbarhetsbedömning utifrån Fokusområden

Hållbarhetsbedömning utifrån Bevakningsområden

Ex Inriktning 60-30-10

Till vårt senaste hållbarhetsbokslut har vi nu utvecklat analysen för att få en tydligare koppling till de globala målen (du kan se bokslutet här https://www.kungsbacka.se/globalassets/hallbarhetsbokslut_2019_web.pdf) och nu jobbar vi med en modell där ett IT-stöd ska inför varje beslut kunna ge oss en ”snabb-ros” utifrån de globala målen samt peka på vilka fördjupande konsekvensanalyser som bör göras inför just detta beslut. (T.ex. Barnkonsekvensanalys, Miljökonsekvensbeskrivning eller Tillgänglighetsanalys)

Jag tror mycket på denna modell som kommer ge handläggarna möjlighet att kunna greppa väldigt många områden inför många beslut, utan att själva behöva vara sakkunniga inom allt. Modellen är dock fortfarande i sin linda, och när det gäller IT-stöd så har vi inte hunnit längre än lösa samtal med våra nuvarande leverantörer och med Chalmers.

Om vi lyckas sjösätta vårt verktyg för en ”komplett” hållbarhetsbedömning lovar jag att höra av mig!

Växjö

Henrik Johansson Henrik.Johansson@vaxjo.se

I Växjö håller vi på att försöka göra detta på något smart sätt, men inte kommit hela vägen ännu. För tillfället finns det i alla beslutsmallar en tabell där man ska ange om förslaget påverkar ekonomi, miljö, folkhälsa och mångfald. Men det är nog väldigt personberoende hur ingående den används.

För några år sedan gjorde jag dock en mall som jag hoppades vi skulle börja använda oss av, men som vi inte har gjort, men som jag tänker kan vara ett exempel. Jag skickar med den så kanske den kan ge lite inspiration även om vi inte använder den?

Ett annat kan vara att sätta ut de 17 globala målen, och för vart och ett ge ett plus eller minus till om förslaget till beslut bidrar eller motverkar målet.

Allra bäst gör sig kanske sådana här hållbarhetskonsekvensanalyser om man har olika förslag och vill jämföra dem med varandra.

Region Uppsala

Unni Lilja unni.lilja@regionuppsala.se

Jag såg din förfrågan om att få inspiration till hållbarhetsanalyser i beslutsärenden. Vi i Region Uppsala har precis som ni ambitionen att ta fram en modell/verktyg för hållbarhetssäkring i alla våra ärenden. Detta är något som vi precis har påbörjat och vi tar därför väldigt gärna emot de idéer, tankar och svar som du får in!

Idag har Region Uppsala ingen tydlig process för att säkerställa olika perspektiv i beslutsärenden. Vi har konsekvensanalyismallar för miljö, likabehandling och barnrätt i nuläget. Vi ser stora behov av att förstärka dessa konsekvensanalyismallar med fler perspektiv, samt skapa någon typ av gemensam mall för samtliga perspektiv. Vi tänker oss också att det i såväl utbildningar som ärendehandböcker ska förtydligas *när* perspektivanalyser ska genomföras, så att det inte bara blir en checklista i tjänsteutlåtandet inför beslut, utan att ärendet formas efter den konsekvensanalys som görs i starten.

Mycket mer än så kan jag tyvärr inte berätta i nuläget. Arbetet ska konkretiseras efter sommaren, så vi kanske kan ha fortsatt dialog? Jag hoppas att du får in mycket givande och inspirerande tankar och idéer!

Jönköping

Åsa Thörne Adrianzon asa.thorne-adrianzon1@jonkoping.se

Vi har haft ett utvecklingsarbete kring kvalitetssäkring av ärendeprocessen i kanske två år.

Just nu har vi en Pilot där två nämner testar dessa metodstöd men också en uppdragsblankett för att få in perspektiven tidigt i processen och tvinga chefer och nämnder att reflektera kring vilka analyser de särskilt vill få belysta i ett ärende. Detta kan vi höras vidare om, om ni är intresserade.

Vi har också utbildat alla handläggare i metodstöden men efter ett halvår hade i princip ingen använt dem....

Det är verkligen en tuff implementering, ändå har vi gjort det i samband med att vi inför ett nytt ärendehanteringssystem.

Här kommer i alla fall Jönköpings bidrag men de är inte färdigutvecklade . Ni får en PDF variant men egentligen är det ett webbstöd med utvigningsdelar.

Vi tänker att vi behöver komplettera metodstödet för Mänskliga rättigheter/ social hållbarhet med VAD frågan, idag innehåller den främst VEM. Vi tror att båda är relevanta .

DVS adressera vilka sociala hållbarhetsproblem som kommunen ska mäta sig mot, här skulle de jämställdhetspolitiska målen om makt och inflytande, ekonomi, hälsa, utbildning, hem och omsorgsarbete och våld och personlig integritet kunna vara en väg och AGENDANS mål en

annan. Viktigt då att det adresseras både jämlikhet och jämställdhet EX jämlik och jämställd hälsa precis som Agenda 2030 gör.

Då blir metodstöden mer lika mellan hållbarhetsområdena. Metodstöd för ekonomi, juridik och omvärldsbevakning är ännu inte klart. Vår politik vill också ha om landsbygdsutveckling men om vi gör ett utifrån Agendan skulle det kunna ingå i mål 11.

Sollefteå

Stina Eriksson stina.eriksson@sollefte.se

I Sollefteå har vi gjort en enklare variant av utredning av en lokal flygplats i Kramfors/Sollefteå – Höga Kusten Airport. Den är baserad på de tre dimensionerna miljömässig, social och ekonomisk.

När jag hade skrivit klart utredningen i mars 2020, slog det mig att det vore snyggt att koppla ihop framtida liknande utredningar eller politiska beslut med de tre dimensionerna och med de globala målen i Agenda 2030. Som jag förstår var politiken i Sollefteå nöjd med utredningen, dock tappar den i klimatkussionen för den engagerade i klimatfrågan då man knyter in sociala och ekonomiska aspekter. Vilket kan kännas lite tråkigt för den som kämpar för dessa frågor, men visar också på komplexiteten med hållbar utveckling. Om jag fått mer tid än halvtid i cirka 2 månader så hade jag gärna samråda med fler organisationer för mer inspel i analysen t.ex. Naturskyddsföreningen, skogliga företag m.fl.

Ni får ta del av utredningen om den är till nytta till det ni efterfrågar.

Härnösand

Daniel Johannsson daniel.johannsson@harnosand.se

I Härnösands kommun var det ett politiskt beslut om att det i alla tjänsteskrivelser till Kommunstyrelsen skulle införas nedan, vilket är att ses som en förenklad modell.

Bifogar från vår mall för tjänsteskrivelser med förklarande text som personer som skriver har att rätta sig till. Även om detta är ett förenklat förfarande så kräver det en hel del av den som handlägger ärendet – så, det vi kan se idag är både goda exempel på analyser/skrivningar och andra analyser/skrivningar som har förbättringspotential. Sammantaget, så har detta införandet fått igång fler, att tänka i alla perspektiven – när beslut ska tas, vilket är positivt – och något som skapar en dialog.

Socialt perspektiv

Här ska konsekvenserna av beslutet analyseras ur ett socialt perspektiv. I det ligger t.ex. barnperspektivet, jämställdhet och jämlikhet. Analysera utifrån ditt föreslagna beslut, inte eventuella andra beslut som kan komma att fattas eller ev. följdbeslut.

Ekologiskt perspektiv

Här ska konsekvenserna av beslutet analyseras ur ett ekologiskt perspektiv, d.v.s. eventuell miljö- och klimatpåverkan. Analysera utifrån ditt föreslagna beslut, inte eventuella andra beslut som kan komma att fattas eller ev. följdbeslut.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Här ska konsekvenserna av beslutet analyseras ur ett ekonomiskt och juridiskt perspektiv. Det ekonomiska perspektivet handlar om påverkan på kommunens budget, på både kort och lång sikt. Även ekonomiska konsekvenser för invånarna ska tas med här.

Det juridiska perspektivet kan bl.a. handla om vilken lagstiftning som styr beslutet och hur beslutet påverkar kommunens andra styrdokument.

Analysera utifrån ditt föreslagna beslut, inte eventuella andra beslut som kan komma att fattas eller ev. följdbeslut.

Region Kronoberg

Helen Penttilä helen.penttila@kronoberg.se

I Region Kronoberg har vi tagit fram ett hållbarhetsräkningsverktyg för säkring av beslut utifrån alla tre dimensionerna. Hållbarhetsfrågor ska lyftas, diskuteras och bedömas i en tidig fas. Det handlar om att bredda perspektivet, ställa rätt frågor vid rätt tidpunkt och göra konsekvensbedömningar av olika beslut och investeringar.

Verktyget är i form av en handbok där första delen (A) är en säkring mot målen i vår regionala utvecklingsstrategi och del två (B) är en mer allmänt hållen hållbarhetsanalys. Verktyget kan användas t ex vid planering av projekt, planering av processer, framtagande av strategier, fördelning av ekonomiskt stöd, remissyttranden. Verktyget i sig säkrar ju inte besluten men det ska lyfta upp målkonflikter för diskussion inför beslut.

Detta har testats hos oss på bland annat digitaliseringsuppdraget, projektet Barnens Bästa gäller i Kronoberg, vid framtagande av vårt Trafikförsörjningsprogram och Skogsstrategin.

Här är länken till verktyget för hållbarhetsräkning.

<http://www.regionkronoberg.se/gronakronoberg/arbetsmetod/hallbarhetssakring/>

Vi har även ett verktyg för social konsekvensanalys vid transportplanering som du kan hitta här:

<https://www.regionkronoberg.se/resor-och-trafik/Social-konsekvensanalys-i-transportplanering/>